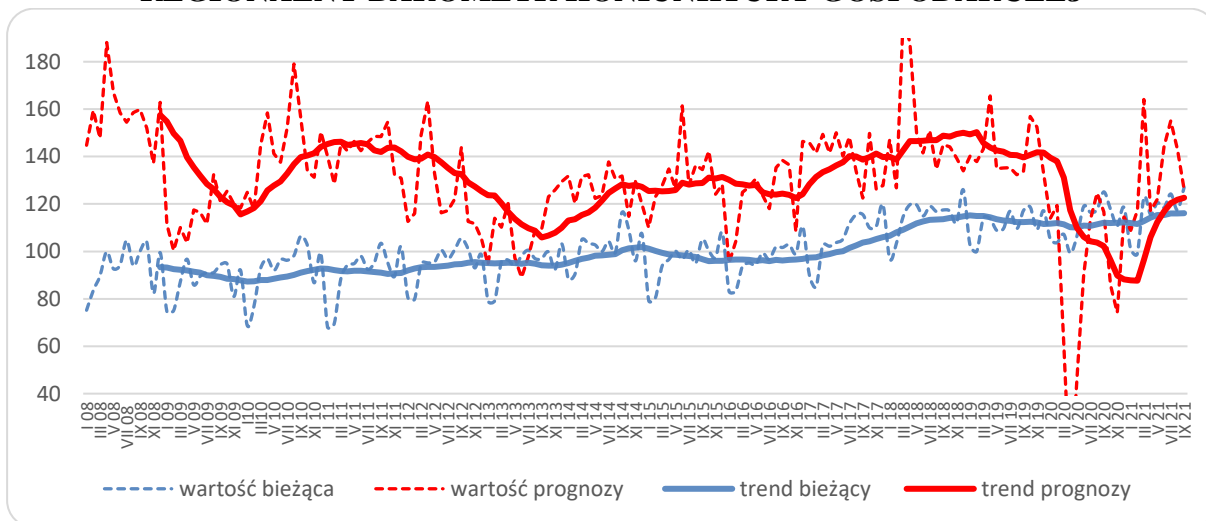

Analiza koniunktury w województwie warmińsko-mazurskim

(Stan na koniec III kwartału 2021 r. oraz prognoza na najbliższe 3 miesiące)

REGIONALNY BAROMETR KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ

Źródło: badania własne

WSKAŹNIK		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
BIEŻĄCY	2020	108,2	107,9	113,5	100,0	107,0	118,5	116,1	117,0	124,1	117,2	111,6	119,4
	2021	101,8	99,6	123,4	115,6	120,5	119,0	124,2	117,5	127,0			
PROGNOZA	2020	111,4	117,7	67,6	5,5	49,7	92,4	115,6	126,4	117,9	87,0	75,4	116,6
	2021	109,2	117,7	164,8	117,1	122,0	144,1	155,0	143,1	126,1			

Źródło: badania własne

I. Synteza

1. Stabilizacja koniunktury w przemyśle
2. Spadek koniunktury w budownictwie
3. Poprawa sytuacji na rynku pracy
4. Inflacja znacznie powyżej poziomu dopuszczalnego przez NBP
5. Spadek obrotów w handlu detalicznym

W III kwartale 2021 r. nastąpiła niewielka poprawa koniunktury gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego, względem II kwartału br. Wartość bieżąca regionalnego barometru koniunktury wyniosła 127 pkt., co oznacza wzrost o 8 pkt. Natomiast względem analogicznego okresu roku poprzedniego, nastąpił wzrost o 2,9 pkt. Wartość 3-miesięcznej prognozy wyniosła 126,1 pkt. Jest to wynik niższy od wartości z końca II kwartału br. o 18 pkt. Wartość ta jest jednak wyższa o 8,2 pkt. od wartości wskaźnika sprzed 12 miesięcy, tj. z końca III kwartału 2020 r.

Na wartość bieżącą regionalnego barometru koniunktury w III kwartale 2021 r. pozytywnie wpływały wyniki wszystkich wskaźników cząstkowych, stanowiących składowe barometru, tzn. produkcji przemysłowej, sprzedaży detalicznej, wynagrodzeń w przedsiębiorstwach, liczby ofert pracy oraz stopy bezrobocia. Malejącą dynamiką, na tle pozostałych zmiennych, odznaczała się dynamika produkcji budowlano-montażowej oraz sprzedaży detalicznej.

Wartość wskaźnika 3-miesięcznej prognozy, na koniec III kwartału 2021 r. uległa obniżeniu, za sprawą spadku liczby zgłoszeń budowlanych, pogorszenia sytuacji w sektorze bankowym oraz obniżenia koniunktury w gospodarce niemieckiej, która jest głównym odbiorcą polskiego eksportu.

II. Sytuacja gospodarcza w Polsce

Według danych GUS, **na koniec III kwartału 2021 roku tempo wzrostu produktu krajowego brutto** w odniesieniu do analogicznego kwartału poprzedniego roku było dodatnie i wyniosło 5,1%. Tempo wzrostu PKB względem poprzedniego kwartału było również dodatnie i wyniosło 2,1%. Wprawdzie wzrost ten jest znaczny, jednak w opinii autora poważnym zagrożeniem dla kontynuacji dalszego ożywienia w gospodarce jest wysoka i w najbliższej perspektywie nadal rosnąca inflacja.

Poziom dynamiki PKB jest niższy od wartości z poprzedniego kwartału, jednak wynika to z silnych zawirowań wartości PKB z poprzedniego, pandemicznego roku. Po głębokim załamaniu dynamiki w II kwartale 2020 r., kolejny kwartał wskazywał na odbicie gospodarcze, do którego odnosimy aktualny wynik. Biorąc pod uwagę samą dynamikę PKB, Polska jako jedno z nielicznych państw UE względnie szybko odrobiła straty związane ze skutkami pandemii COVID-19. Nie oznacza to jednak, że nie można wskazać pewnych zagrożeń kontynuacji wzrostu gospodarczego w kolejnych kwartałach. Obecnie największym zagrożeniem, które może wpłynąć na zahamowanie dynamiki wzrostu PKB jest wysoki poziom inflacji. W odniesieniu do przemysłu, nadal jak w poprzednim kwartale problemem są zaległości związane z przerwaniem łańcucha dostaw niektórych elementów procesu produkcyjnego. Należy tutaj zaznaczyć, że dotyczy to również innych państw, w tym przedsiębiorstw niemieckich, będących niejednokrotnie zleceniodawcami krajowych i regionalnych podmiotów gospodarczych.

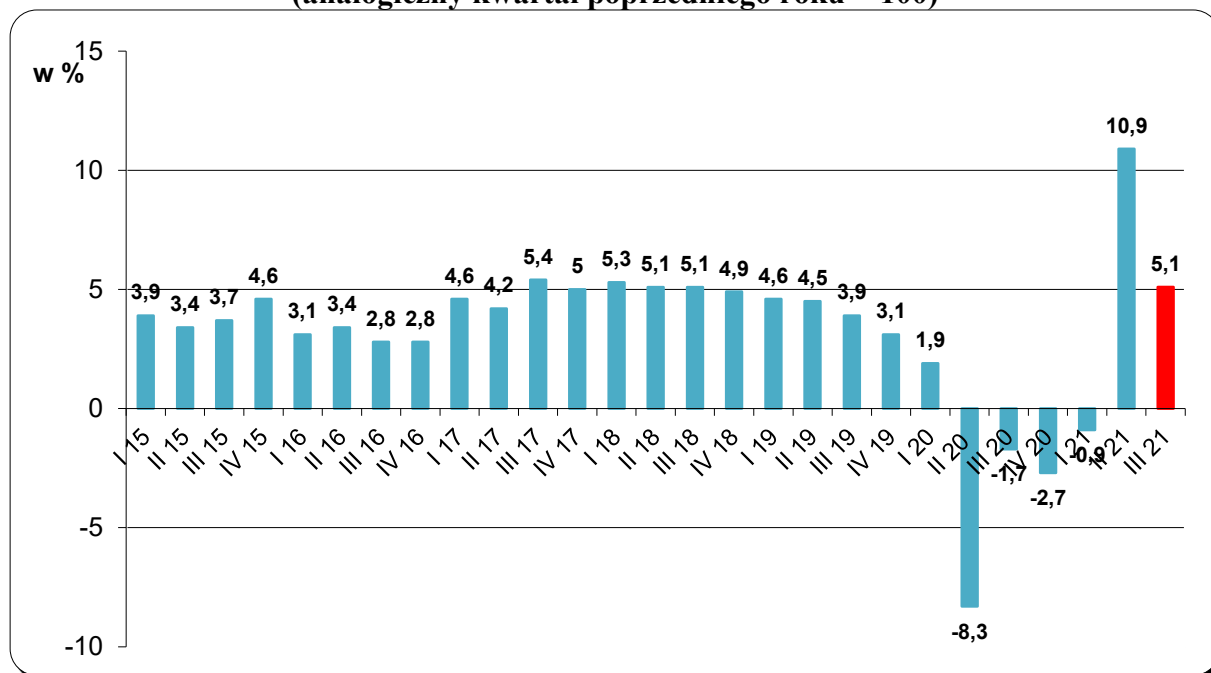
Na dynamikę PKB w III kwartale br. negatywnie oddziaływał handel zagraniczny. Saldo wymiany towarowej z zagranicą było ujemne, głównie z powodu wzrostu cen energii na świecie, co przełożyło się na wzrost cen towarów importowanych.

Odnosząc ostatnie wyniki polskiej gospodarki do analogicznych odczytów w krajach UE, można sformułować wniosek, iż PKB Polski jest już ok. 3% wyższy od wartości z 2019 r., czyli sprzed okresu pandemii, podczas, gdy np. gospodarka Niemiec jest dopiero na poziomie wartości z 2019 r., natomiast PKB Włoch zmniejszyło się do poziomu z 2016 r.

Zagrożeniem, które można uznać za umiarkowane, a które będzie oddziaływać na gospodarkę z największym nasileniem w ostatnim kwartale br. oraz I kwartale 2022 r., będzie kontynuacja walki z pandemią. Niewystarczający poziom zabezpieczenia przed skutkami COVID-19 powoduje, że przedsiębiorcy muszą się liczyć z trudnościami wynikającymi z brakiem obsady pracowników. Zmiany poziomu dynamiki PKB w Polsce w relacji do analogicznego kwartału poprzedniego roku zaprezentowano na wykresie 2.

Wykres 2.

Kwartałna dynamika PKB w Polsce
(analogiczny kwartał poprzedniego roku = 100)

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Zgodnie z wcześniejszymi prognozami, największym i najważniejszym problemem stanu gospodarki w III kwartale br., jest poziom i dynamika inflacji. Tempo wzrostu cen dóbr i usług konsumpcyjnych na koniec III kwartału 2021 r. wyniosło 6,9%, wobec 4,5% na koniec II kwartału 2021 r. Obserwując trend zmian cen, można stwierdzić, że w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku najbardziej zdrożało paliwo na stacjach benzynowych (+33%). Trzeba jednak zaznaczyć, że jest to efekt wzrostu cen ropy naftowej na rynkach światowych. Wysokim wzrostem cen odznaczały się również usługi transportowe (+18,5%) oraz łączność (o 6,1%). Ceny nośników energii wzrosły o 11%. Wysokie wzrosty cen odnotowano również w przypadku opłat za mieszkanie (+7,2%), w wydatkach na kulturę i rekreację i edukację (+5,3%). Widoczny jest wyraźny wzrost cen usług (+6,6%). Żywność zdrożała przeciętnie o 5%. Ogólnie rzecz biorąc obserwowany poziom inflacji jest także związany z wysoką dynamiką popytu konsumenckiego, odłożonego z okresu pandemii, który wciąż nie może być w pełni zaspokojony z uwagi na problemy zaopatrzeniowe przedsiębiorstw. Dugą istotną przyczyną jest spadek kursu złotego, co powoduje wzrost cen towarów importowanych. Według prognoz NBP, wzrost cen będzie postępował do stycznia 2022 r., a następnie ma rozpocząć się powolny spadek cen. Nie nastąpi to jednak szybko, zwłaszcza jeśli społeczeństwo przyjmie wzrost cen jako coś trwałego w gospodarce. Podstawą tego wzrostu w kolejnych okresach będzie z jednej strony wysoka inflacja ogółem na świecie, słaba złotówka, ale także wzrost cen energii, który w 2022 r. w Polsce stanie się faktem.

III. Metodyka budowy barometru koniunktury dla Warmii i Mazur

Do skonstruowania syntetycznego indeksu koniunktury gospodarczej w województwie warmińsko-mazurskim wykorzystano zagregowane dane dotyczące następujących makrowielkości gospodarczych:

- Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy
- Liczba wyrejestrowanych bezrobotnych, którzy podjęli pracę
- Liczba ofert pracy niesubsydiowanej złożonych w urzędach pracy
- Dynamika przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw
- Dynamika produkcji budowlano-montażowej
- Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu
- Dynamika sprzedaży detalicznej
- Liczba udzielonych pozwoleń na budowę
- Wartość wskaźnika IFO dla gospodarki niemieckiej
- Wskaźnik koniunktury w sektorze bankowym Pengab

Wszystkie zmienne zostały uwzględnione w miesięcznych interwałach. W celu zniwelowania efektu kumulacji przyrostów wartości wszystkich zmiennych przeliczono na różnice między sąsiadującymi okresami, wykorzystując przy tym formułę przyrostu symetrycznego Shishkina. Operacja ta ma na celu zachowanie symetryczności dodatnich i ujemnych zmian wartości danej zmiennej¹.

Kolejnym krokiem w konstruowaniu syntetycznego wskaźnika koniunktury jest eliminacja składnika o charakterze sezonowym z danych empirycznych szeregów czasowych. Najpopularniejszą metodą służącą dekompozycji szeregów czasowych jest procedura ARIMA. Metoda ta wykorzystuje koncepcję średniej ruchomej dla oszacowania wartości składnika sezonowego². Z uwagi na fakt, iż niektóre wartości zmiennych były dostępne już po desezonalizacji, wspomnianą procedurę przeprowadzono jedynie w odniesieniu do części zmiennych.

Celem kolejnej procedury jest podział uwzględnionych w analizie koniunktury gospodarczej zmiennych na trzy kategorie: zmienne wyprzedzające, równoczesne i opóźnione. Ma to istotne znaczenie w określaniu charakteru oddziaływania zmiennej składowej na bieżący stan koniunktury, wyrażony za pomocą syntetycznego wskaźnika. Punktem odniesienia dla ww. kategorii jest tzw. szereg referencyjny, którym najczęściej jest zmienna obrazująca zmiany zatrudnienia bądź wielkości produkcji. W niniejszej analizie jako szereg referencyjny przyjęto wartość produkcji sprzedanej przemysłu.

W efekcie przeprowadzonej analizy korelacji oraz badania metodą głównych składowych dokonano wyselekcjonowania zmiennych wg kryterium podziału na wyprzedzające i równoczesne w stosunku do fluktuacji koniunkturalnych³.

Podstawą do konstrukcji wskaźnika równoczesnego są: liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy, dynamika przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, dynamika produkcji budowlano-montażowej, dynamika produkcji sprzedanej przemysłu, dynamika sprzedaży detalicznej.

Do zmiennych o właściwościach wyprzedzających stan koniunktury gospodarczej zaliczono: liczbę wyrejestrowanych bezrobotnych, którzy podjęli pracę, liczbę ofert pracy niesubsydiowanej złożonych w urzędach pracy, liczbę wydanych pozwoleń na budowę,

---

¹ Herbst. M. 2003, *Koniunktura gospodarcza metropolii*, Wydawnictwo Naukowe „Scholar”; Moore G. 1969, *Generating leading indicators from lagging indicators*, Western Economic Journal 6.

² Procedura ARIMA została przeprowadzona przy wykorzystaniu programu STATISTICA 10.pl.

³ W analizie koniunktury gospodarczej Polski zrezygnowano z tworzenia syntetycznego wskaźnika opóźnionego.

wskaźnik IFO określający stan klimatu gospodarczego w strefie euro oraz wskaźnik klimatu w sektorze bankowym Pengab.

Następnym etapem w trakcie tworzenia syntetycznego wskaźnika koniunktury jest standaryzacja zmiennych składowych. Celem tej operacji jest ograniczenie wpływu wskaźników o dużej zmienności na ostateczne wartości wskaźnika syntetycznego⁴.

Ostatnim krokiem przy budowaniu wskaźnika koniunktury gospodarczej jest agregacja zmiennych składowych do postaci indeksu złożonego. Dokonuje się jej najczęściej poprzez sumowanie zestandaryzowanych przyrostów poszczególnych zmiennych lub przez obliczenie średniej wartości tych przyrostów.

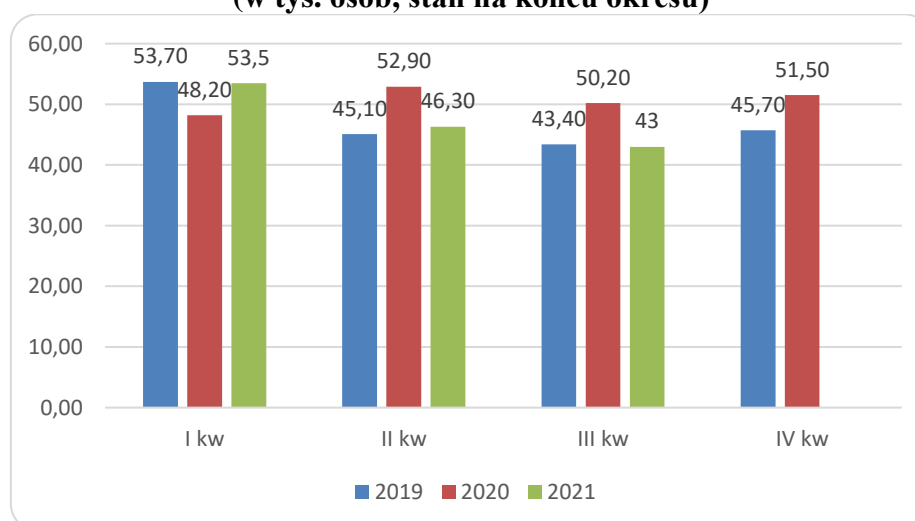
Oddzielną kwestią pozostającą do rozstrzygnięcia na końcowym etapie obliczania wskaźnika koniunktury jest określenie kryterium doboru wag przypisanych poszczególnym elementom składowym. Przy obliczaniu syntetycznego wskaźnika koniunktury przyjęto jako kryterium udziału poszczególnych zmiennych w kształtowaniu ostatecznej jego wartości siłę korelacji z szeregiem odniesienia.

IV. Analiza składowych barometru koniunktury gospodarczej dla województwa warmińsko-mazurskiego

Według danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie na koniec III kwartału 2021 r. liczba bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku uległa obniżeniu o 14,4%, tj. o 7,2 tys. osób. W relacji do II kwartału 2021 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 3,3 tys. osób, tj. o 7,1%. Oznacza to spadek stopy bezrobocia w regionie, która na koniec września br. osiągnęła poziom 8,7%. Była to wartość niższa od poziomu z czerwca ub. roku o 0,5 pp., a w porównaniu do września 2020 – niższa o 1,2 pp. Liczbę osób pozostających bez pracy w regionie Warmii i Mazur w ujęciu kwartalnym przedstawiono na wykresie 3.

Wykres 3.

Liczba bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim (w tys. osób, stan na końcu okresu)

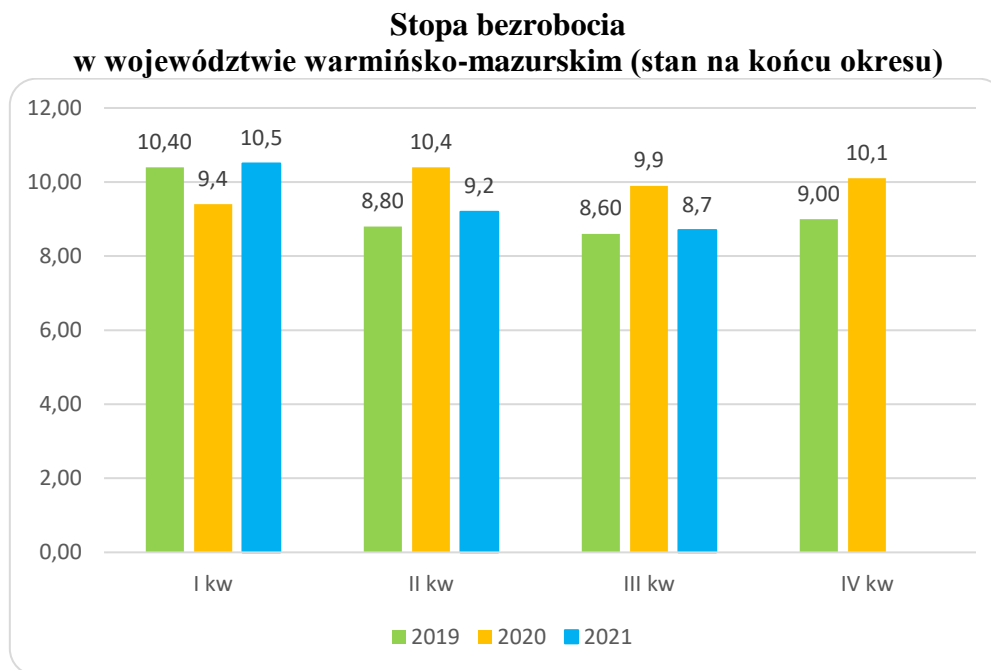

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

⁴ Szerzej na ten temat: Malina A. 2004, *Wielowymiarowa analiza przestrzennego zróżnicowania struktury gospodarki Polski według województw*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Krakowie.

W III kwartale br., podobnie jak w poprzednim, obserwujemy kontynuację spadku stopy bezrobocia, ze względu na pozytywne oddziaływanie czynników sezonowych (turystyka, rolnictwo, budownictwo). Jest to także wynik braku ograniczeń pandemicznych, co miało miejsce jeszcze rok wcześniej. Zmiany stopy bezrobocia na koniec kolejnego kwartału przedstawiono na wykresie 4.

Wykres 4.

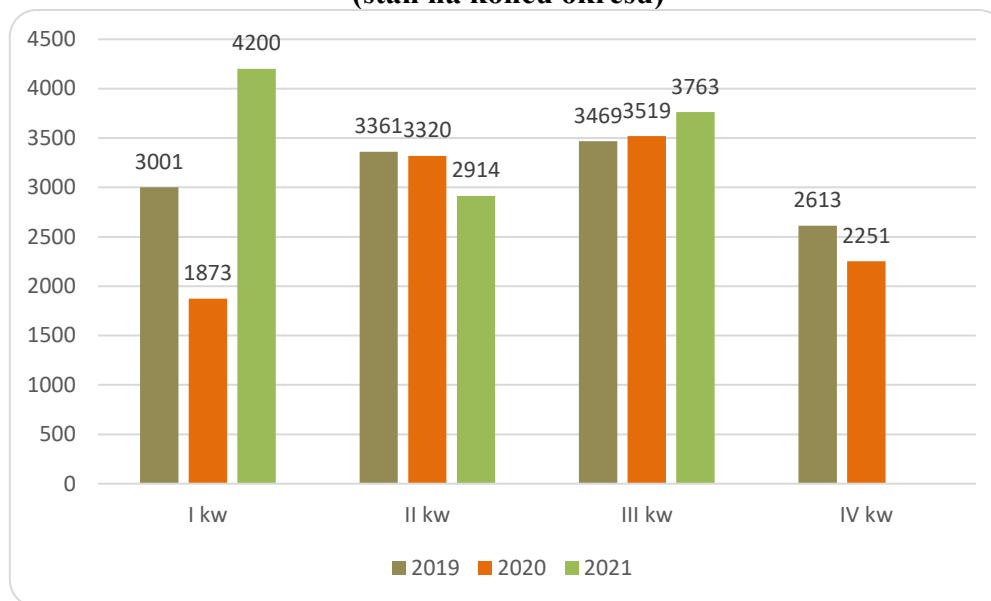

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Istotnym wskaźnikiem rynku pracy, określającym tempo powrotu dobrej koniunktury gospodarczej, jest zdolność firm do tworzenia nowych miejsc pracy. Wskaźnikiem obrazującym ten proces, jest liczba ofert pracy niesubsydiowanej, tzn. ofert pochodzących wprost od przedsiębiorstw, bez jakichkolwiek dopłat ze strony państwa. **Według stanu na koniec III kwartału 2021 r. liczba ofert pracy niesubsydiowanej wyniosła 3763, co oznacza wzrost o 29% (849 ofert) w porównaniu do wartości z końca poprzedniego kwartału.** Biorąc pod uwagę skumulowany okres III kwartału, liczba ofert pracy wzrosła w relacji do II kwartału o 16,5%. Względem analogicznego okresu poprzedniego roku, nastąpił wzrost liczby ofert pracy o 20%, co należy uznać za istotny wzrost. W badanym okresie nastąpił również nieznaczny spadek udziału ofert pracy niesubsydiowanej do poziomu 74,8% wszystkich ofert (poprzednio 76,2%). Dane te w zestawieniu z niższym poziomem bezrobocia świadczą o dobrej sytuacji przedsiębiorstw odnośnie perspektyw zmian zamówień i produkcji w najbliższym czasie. Wprawdzie III kwartał roku to czas pozytywnego oddziaływania czynników sezonowych na rynku pracy (rolnictwo, turystyka, budownictwo), jednak obecnie jest to również moment powrotu sytuacji na rynku pracy do okresu sprzed pandemii (wrzesień 2019). W bieżącym roku efekt sezonowości ma szczególnie pozytywny wydźwięk, ze względu na brak takiego efektu lub jego niewielki wpływ w roku poprzednim, wskutek wprowadzanych wówczas obostrzeń w ramach II fali pandemii. Liczbę ofert pracy w ujęciu kwartalnym zaprezentowano na wykresie 5.

Wykres 5.

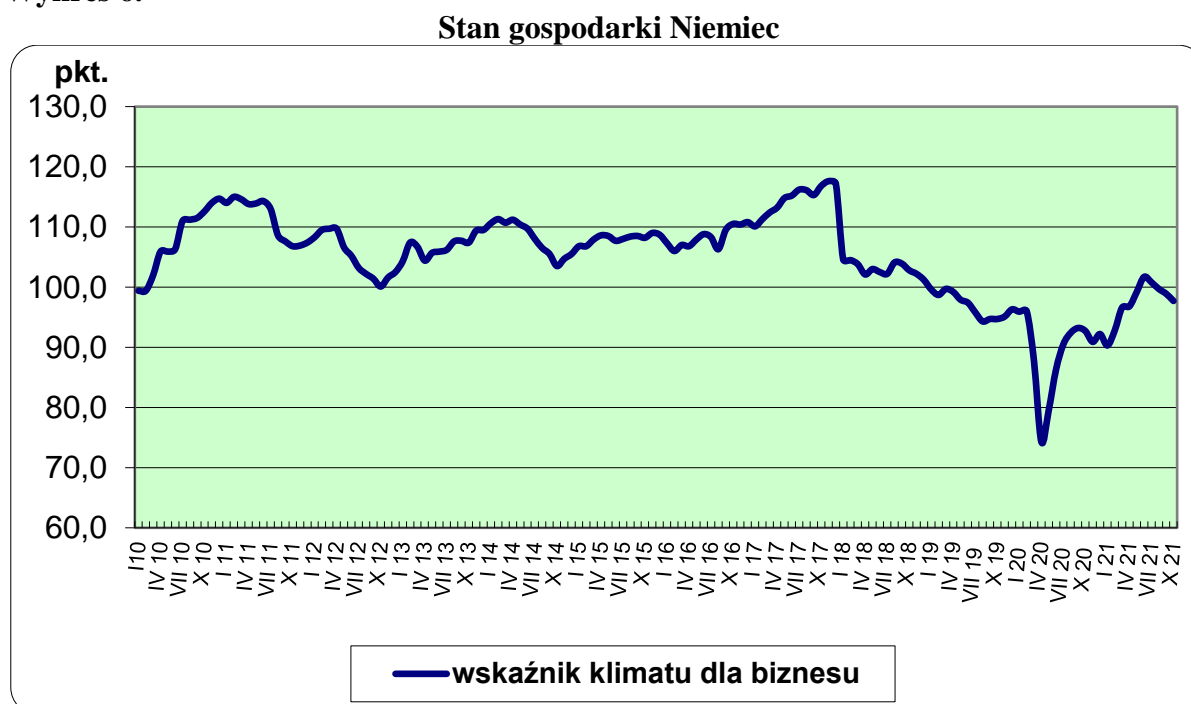
Liczba ofert pracy niesubsydiowanej w województwie warmińsko-mazurskim (stan na końcu okresu)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie.

Wpływ na gospodarkę Warmii i Mazur ma również sytuacja gospodarcza za granicą. Okres III kwartału 2021 r. zakończył się – prognozowanym wcześniej – spadkiem koniunktury gospodarczej, wśród przedsiębiorstw kluczowej dla państw strefy euro – gospodarki niemieckiej. Wartość wskaźnika IFO obrazującego klimat dla biznesu w Niemczech na koniec października 2021 r. wyniosła 97,7 pkt. Wartość ta, po wzroście w II kwartale br., uległa obniżeniu 2,3 pkt. W relacji do wskaźnika z analogicznego okresu poprzedniego roku ocena ta była wyższa o 5 pkt. Przedsiębiorstwa niemieckie coraz bardziej dotyka problem przerwano łańcucha dostaw, co przejawia się licznymi przestojami w produkcji. Prognozy z tym związane na najbliższe 3 miesiące są również pesymistyczne. Ponadto firmy niemieckie, podobnie jak poprzednio, jako istotny problem wskazują trudną sytuację na rynku pracy w zakresie podaży wykwalifikowanych pracowników. Zagrożeniem dla dalszego funkcjonowania przedsiębiorstw w Niemczech w III kwartale br. jest także – podobnie jak w Polsce – wysoki wzrost liczby zakażeń COVID-19. Syntetyczny obraz koniunktury gospodarki Niemiec przedstawiono na wykresie 6.

Wykres 6.

Źródło: <https://www.ifo.de/node/48084>.

Produkcja sprzedana przemysłu województwa warmińsko-mazurskiego w cenach stałych była na koniec III kwartału 2021 r. o 9,4% wyższa niż przed rokiem i o 3,5% wyższa w porównaniu z poziomem produkcji z końca II kwartału bieżącego roku. W tym samym okresie produkcja przemysłowa w Polsce wzrosła w ujęciu rocznym o 10%, natomiast w relacji do poprzedniego kwartału nastąpił wzrost o 1,4%. Pozytywne zmiany dynamiki w przemyśle przebiegają szybciej w kraju ogółem, niż w regionie Warmii i Mazur.

W ujęciu rocznym wzrost produkcji sprzedanej odnotowano w przetwórstwie przemysłowym ogółem (o 8,7%). W ramach tego działu przemysłu największym wzrostem odznaczały się sekcje: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (45%); produkcja urządzeń elektrycznych (27%), produkcja wyrobów z korka i wikliny (22,6%), gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja i dostarczanie wody (13,2%). Spadek produkcji sprzedanej wystąpił w sekcjach: produkcja maszyn i urządzeń (-26%) oraz produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (-3,7%).

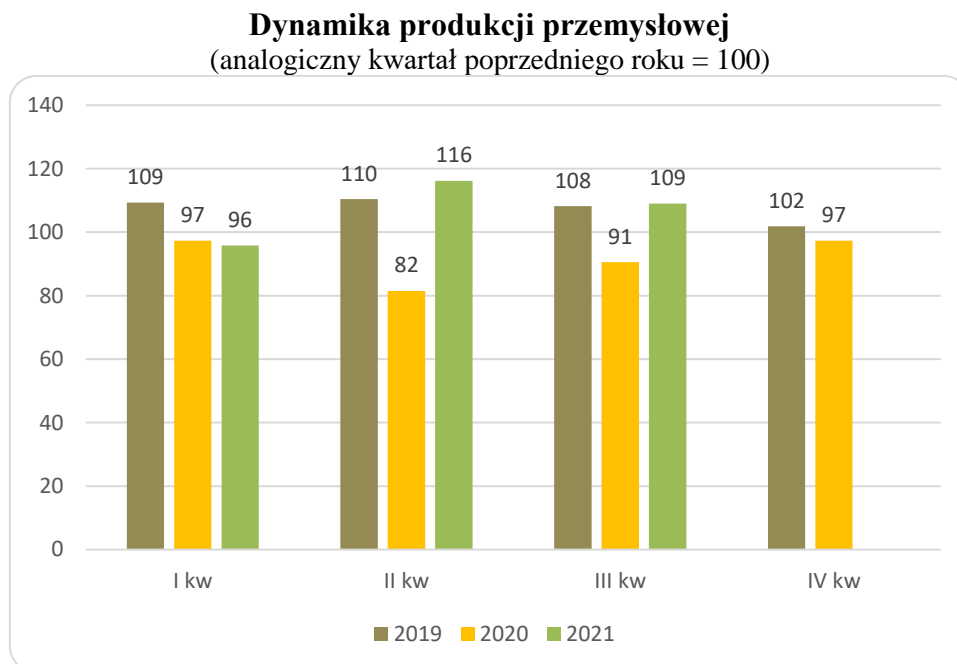
Na 28 branż obecnych w gospodarce województwa warmińsko-mazurskiego, wzrost w porównaniu do analogicznego okresu ub. roku dotyczył 23 działów przemysłu. Wyniki produkcji przemysłowej są zadowalające, jednak należy pamiętać, że mamy do czynienia ze zmianami odnoszonymi do względnie niskich wyników z pandemicznego, 2020 roku. Gospodarka Warmii i Mazur znajduje się w fazie początkowego ożywienia gospodarczego, dla którego kluczowym czynnikiem będzie dalszy rozwój sytuacji epidemiologicznej oraz dostęp do surowców pozyskiwanych z importu. W tym kontekście na uwagę zasługuje fakt wzrostu wydajności pracy o 12,3% w badanym okresie. Oczekuje się, że kolejne kwartały będą okresami dalszego powrotu do dynamiki produkcji sprzed okresu pandemii. Optymizm ten wynika z faktu, iż we wrześniu br. zaledwie 0,6% firm wskazało na pandemię jako przyczynę wywołującą zmiany w prowadzeniu działalności gospodarczej (na początku pandemii było to 11,6%).

Podobnie jak w II kwartale br. większość firm wskazuje na dwa czynniki, które mogą przyczynić się do zahamowania tempa wzrostu produkcji, tj. wzrost kosztów pracy oraz cen

surowców i półproduktów. Dynamika produkcji przemysłowej w ujęciu kwartalnym została zaprezentowana na wykresie 7.

Wykres 7.

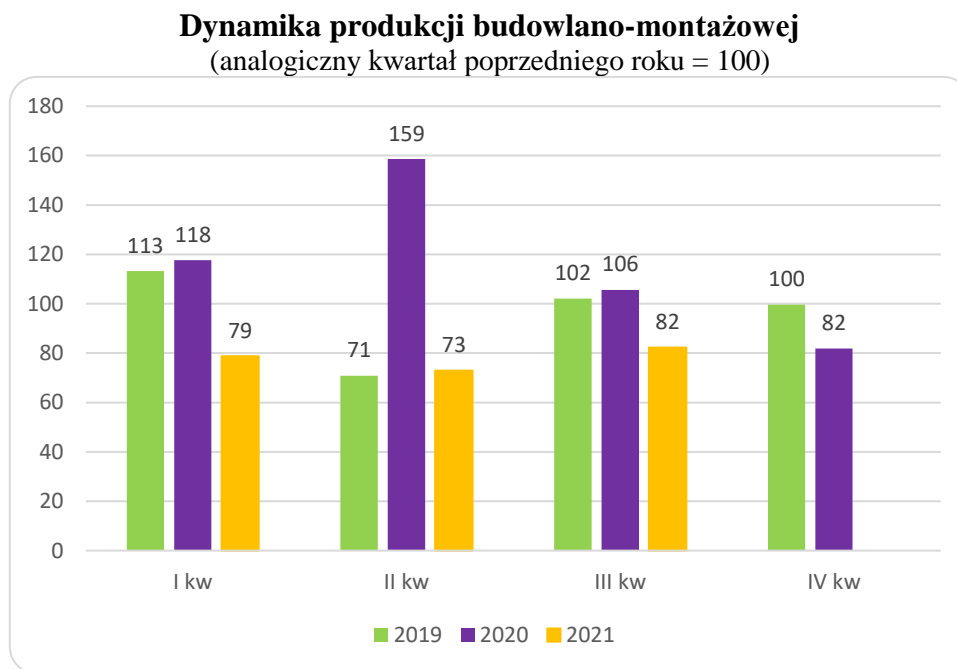

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Wielkość produkcji budowlano-montażowej, obejmująca roboty o charakterze inwestycyjnym i remontowym, zrealizowana na terenie województwa warmińsko-mazurskiego przez przedsiębiorstwa budowlane o liczbie pracujących powyżej 9 osób, była na koniec III kwartału 2021 r. o 25% niższa niż przed rokiem i o 7,8% niższa w porównaniu ze stanem na koniec II kwartału 2021 r.

Budownictwo, po wzrostach w II połowie ub. roku, od początku 2021 r. odnotowuje systematyczny spadek produkcji już trzeci kwartał z rzędu. Wyniki US w Olsztynie wskazują, że we wszystkich sekcjach produkcji budowlano-montażowej nastąpił spadek wielkości produkcji. W odniesieniu do sekcji: wznoszenie budynków nastąpił spadek o 30%, w sekcji: budownictwo inżynierii lądowej i wodnej nastąpił spadek o 28% w porównaniu do poprzedniego roku, natomiast w zakresie budownictwa specjalistycznego nastąpił spadek o 14%. Spowodowane jest to ograniczeniami, związanymi z częściowym zmniejszeniem aktywności z powodu absencji pracowników (kwarantanna), brakiem podwykonawców oraz rosnącymi cenami materiałów budowlanych, jak również rosnącymi płacami. Czynnikiem, które będą miały wpływ w kolejnych miesiącach na wyniki budownictwa, jest wzrost oprocentowania kredytów hipotecyjnych i towarzyszące temu wydłużenie procedur bankowych. Prognozuje się dalsze zwiększanie stóp procentowych w NBP, co powinno w dalszym ciągu wpływać hamująco na popyt na domy i mieszkania. Dynamika produkcji budowlano-montażowej w ujęciu kwartalnym została zaprezentowana na wykresie 8.

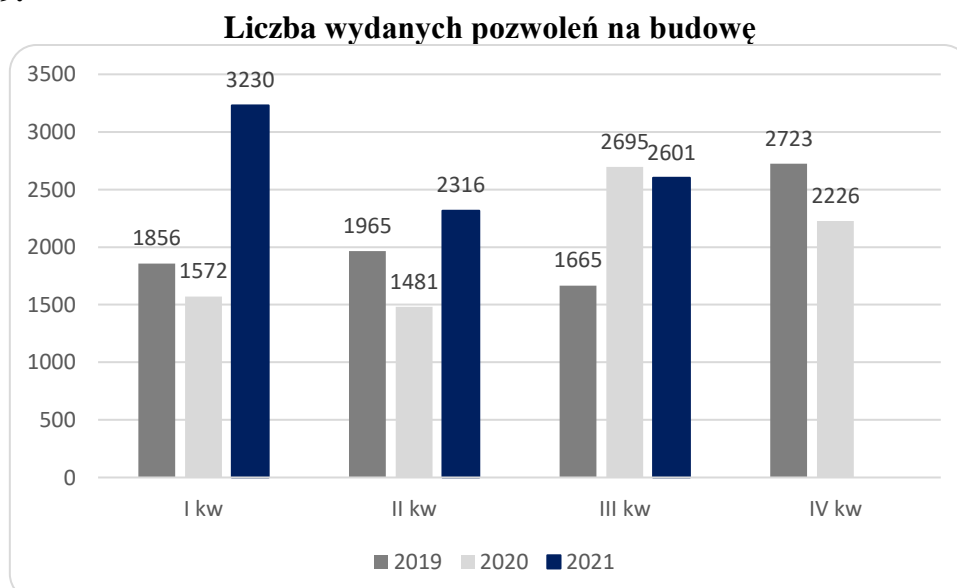
Wykres 8.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

W III kwartale 2021 r. starostwa powiatowe wydały 2601 pozwoleń na budowę, tj. o 12,3% więcej, w porównaniu do danych z II kwartału 2021 i o 3,5% mniej od liczby wydanych pozwoleń w III kwartale 2020 r. Wyniki te są – z jednej strony lepsze od danych z II kwartału br., a z drugiej – gorsze od danych sprzed roku. Rynek nieruchomości na Warmii i Mazurach zyskuje na atrakcyjności, a co za tym idzie – odnotowuje dynamiczne wzrosty cen, w związku ze zmianami wynikającymi ze skutków pandemii. Oznacza to także presję na wzrost cen stymulowany przez klientów zewnętrznych (tzn. spoza regionu Warmii i Mazur). Ma to miejsce nawet pomimo znacznego wzrostu cen materiałów budowlanych. Znaczny wzrost kosztów budowy, zwłaszcza w bieżącym roku spowodował wyhamowanie lokalnego popytu, pomimo ogólnie wysokiego popytu na rynku nieruchomości w Polsce. Zmiany liczby wydanych pozwoleń na budowę w ujęciu kwartalnym zaprezentowane zostały na wykresie 9.

Wykres 9.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

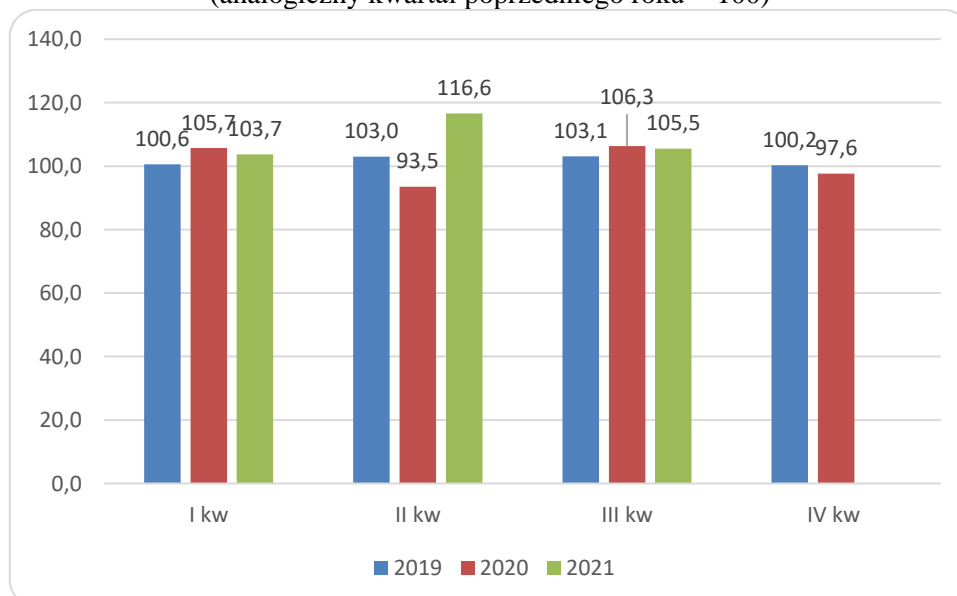
W skali całego kraju dynamika produkcji sektora budowlanego kształtowała się w III kwartale 2021 odpowiednio: wzrost o 6% w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku oraz wzrost o 2,6% w stosunku do poprzedniego kwartału. Kluczowym czynnikiem warunkującym dalszy rozwój inwestycji w budownictwie będzie stabilność finansowa firm budowlanych, dynamika wzrostu oprocentowania kredytów hipotecznych, zmiany podaży na rynku pracy oraz dalsza dynamika wzrostu cen materiałów budowlanych.

Sprzedaż detaliczna w III kwartale 2021 r. w województwie warmińsko-mazurskim była wyższa o 5,5% w porównaniu do III kwartału 2020 r. Wartość sprzedaży detalicznej była również wyższa o 9% w porównaniu do wyniku z poprzedniego, tzn. II kwartału 2021 r. W skali całego kraju sprzedaż detaliczna wzrosła o 4,8% w ujęciu rocznym, zaś w przypadku zmiany względem poprzedniego kwartału, nastąpił spadek o 0,4%. Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie warmińsko-mazurskim w ujęciu kwartalnym została zaprezentowana na wykresie 10.

W porównaniu z danymi za III kwartał ub. roku wzrost sprzedaży detalicznej odnotowano m.in. w grupach: „tekstylia, odzież, obuwie” (o 72%), „pojazdy samochodowe, motocykle, części” (o 2,7%), „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach” (o 11,7%), paliwa (o 10,8%). Spadek sprzedaży detalicznej dotyczył m.in. przedsiębiorstw zajmujących się sprzedażą mebli, RTV, AGD” (spadek o 37,4%). Powyższe dane są wyrażone w cenach bieżących, zatem zawierają w sobie inflację. W ujęciu realnym wzrost dotyczy tylko branży odzieżowej. Pozostałe odnotowały poziom porównywalny z poprzednim kwartałem lub też wykazywały spadek.

Wykres 10.

Dynamika sprzedaży detalicznej
(analogiczny kwartał poprzedniego roku = 100)

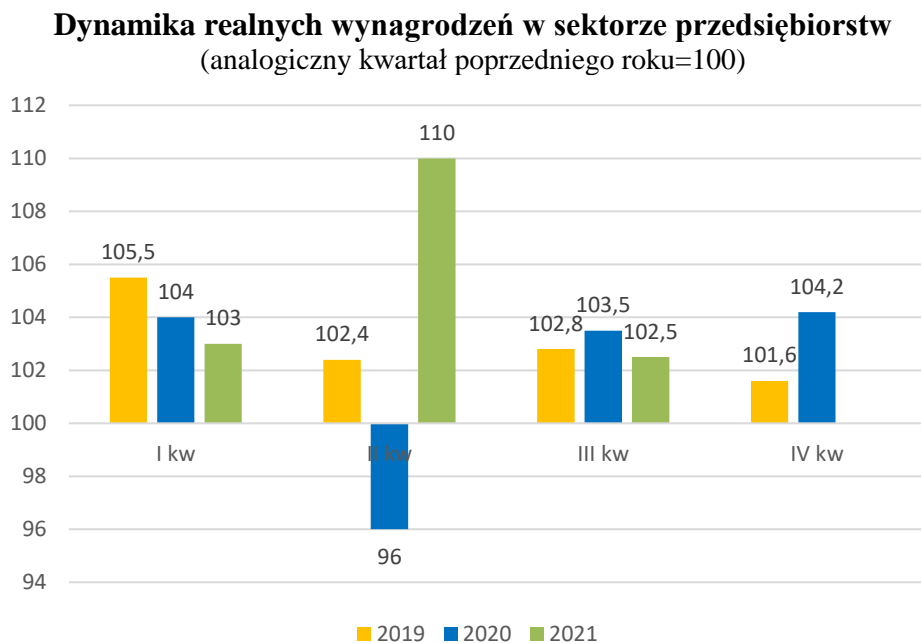
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Po dwóch kwartałach dynamicznego wzrostu sprzedaży detalicznej, wynikającego z tzw. odroczonego popytu, III kwartał br. – z wysokim poziomem inflacji spowodował wyhamowanie dynamiki popytu, zwłaszcza dóbr innych niż podstawowe. Jeżeli inflacja będzie się utrzymywać przez dłuższy czas, a bank centralny, po spóźnionej interwencji będzie chciał intensywnie wpływać na wyhamowanie wzrostu cen poprzez znaczne podwyżki stopy

procentowej, to spowoduje to przejściowy wzrost bezrobocia. W konsekwencji przyczyni się to do spadku popytu konsumpcyjnego.

Wartość przeciętnej płacy w sektorze przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim wzrosła realnie (po uwzględnieniu wpływu inflacji) na koniec III kwartału 2021 r. o 2,5%, licząc rok do roku. W stosunku do poprzedniego kwartału poziom płac realnie uległ obniżeniu o 0,7%. Dynamika płac realnych w sektorze przedsiębiorstw w skali całego kraju wyniosła 3,3% w ujęciu rocznym, zaś w relacji do poprzedniego kwartału, poziom płac uległ obniżeniu o 0,4%. Dynamika realnych wynagrodzeń w ujęciu kwartalnym została zaprezentowana na wykresie 11.

Wykres 11.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

W porównaniu do III kwartału 2020 r. wzrost przeciętnych wynagrodzeń w ujęciu realnym odnotowano w większości sekcji, m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii (o 11,0%), przetwórstwie przemysłowym (o 0,8%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 6,2%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 7,3%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 0,3%). Spadek natomiast wystąpił w działach: obsługa nieruchomości (o 4%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 3%) oraz informacja i komunikacja (o 10%). Należy jednak przy tym zaznaczyć, że powyższe zmiany dotyczą podmiotów zatrudniających co najmniej 10 pracowników. Nie są to zatem zmiany charakteryzujące najmniejsze firmy, która stanowią dominującą część gospodarki Warmii i Mazur.

Opracował:

dr hab. Rafał Warząła, prof. UWM w Olsztynie
Kierownik Katedry Teorii Ekonomii
Wydział Nauk Ekonomicznych
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
e-mail: rafal.warzala@uwm.edu.pl